

SKIVEKOMMUNE

Pædagogisk Læreplan 2020

Minimumsskabelon til lokal pædagogisk læreplan

Forord

Den pædagogiske læreplan er et aktivt og internt arbejdsredskab for medarbejdere, ledelse og institution. Den pædagogiske læreplan har fokus på praksisudvikling og kvalitet i dagtilbuddet og har fokus på "hvordan" frem for at være en ønsket plan.

Det er ikke hensigten, at den pædagogiske læreplan skal være en lang rapport, som i detaljer beskriver dagtilbuddets arbejde med det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Den pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via max. tre **korte relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler** skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde der foregår i dagtilbuddet, herunder sikre, at den intenderende pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner m.v. med børnene.

Den pædagogiske læreplan skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegrupperes sammensætning og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Den pædagogiske læreplan skal være *levende* og afspejles i det pædagogiske arbejde. Den skal ikke ende "i skuffen", men skabe sammenhæng mellem det pædagogiske læringsmiljø *hele dagen* og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den skal bruges til at tilrettelægge og følge op på den pædagogiske praksis. Centralt for den pædagogiske læreplan er et skærpet blik på praksis ud fra aktuelle eksempler på læringsmiljøer.

Den pædagogiske læreplan er det tydelige pejlemærke. Der kan være flere veje mod pejlemærket og der skal løbende stilles ind, navigeres og justeres.

Den pædagogiske læreplan skal have et fokus på at der arbejdes ud fra en systematisk og løbende *evalueringskultur*. Læreplanen og hverdagspædagogikken skal spille aktivt sammen.

Ved at bruge den pædagogiske læreplan til løbende at reflektere over, evaluere og udvikle den pædagogiske praksis, bliver det faglige blik skærpet for de små læringsøjeblikke i hverdagen.

Arbejdsgruppen for Lokal Pædagogisk Læreplan, August 2019

Præsentation af institutionen	
<ul style="list-style-type: none"> • Pædagogisk profil 	<p>Vestsalling Skole og Dagtilbud (VSD) er forankret i 5 byer i Vestsalling med skole og dagtilbud. Den Pædagogiske læreplan er overordnet gældende for de fire dagtilbud i Lem, Lihme, Ramsing og Rødding. Herudover har hver enkelt dagtilbud sat sit eget præg på læreplanen. Dette fremgår ved, at de enkelte afdelinger har sin udgave liggende på egen hjemmeside.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Organisering i institutionen 	
<ul style="list-style-type: none"> • Fysiske rammer 	<p>VSD Rødding Børnehave "Grankoglen" er beliggende i udkanten af Rødding by 17 km. fra Skive i naturskønne omgivelser tæt på Spøttrup Borg og fjord. Der er forbindelse til børnehaven via landevej, cykel/gåsti og buslinje.</p> <p>Børnehavens bygninger ligger på en 4,5 tønder land stor legeplads svarende til 3,5 fodboldbaner. På vores legeplads har vi stor alsidighed i form af mulighed for leg, som tilgodeser, udvikler, udfordrer og stimulerer børnene motorisk.</p> <p>Udover skov har vi store legeområder med to klatreborge, rutsjebaner, fugleredegynger og alm. gynger, kolbøttestativer, klatrenet, mini forhindringsbane, hængekøjer og snurretoppe. Vi har jordhøj og en stor sandkasse. Der er legehuse placeret rundt på legepladsen. Vi har en stor gokartbane, hvor der kan køres på gokarts, mooncars, løbecykler og cykler. Vi har et bålsted i udkanten af skov og en nyanlagt bålhytte ved gokartbanen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger 	<p>Børnegruppen består af børn i aldersgruppen 2,11 år til 6 år Børnene kommer typisk fra det nærmeste lokalområde (Rødding). Typisk vil der også være to sprogede børn.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Personalets sammensætning 	<p>Der er ansat en pædagogisk afdelingsleder, en pædagog (34 timer), en pædagog (33 timer), en pædagog (31,25 timer og en pædagogisk assistent (30 timer). Derudover kan der ofte være en praktikant fra pædagoge seminaret eller en elev fra Social – og sundhedsskolen i afdelingen</p>

Det fælles pædagogiske grundlag

Barnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber

(s. 13-21 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvilken forståelse har vi af de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag
Hvordan kommer de til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?
(beskriv dem samlet eller hver for sig)

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Barnesyn

Vi vil møde barnet som et selvstændigt, værdifuldt individ, der bidrager til fællesskabet. Vi tager udgangspunkt i børns forskelligheder, så barnet føler sig set og hørt.

Vi ser bag om barnets handlinger, vi spørger ind, vi guider for at støtte barnets intentioner således, at dets handlinger bliver meningsfulde. Barnet skal gennem en genkendelig hverdag med rutiner, leg og plads til nysgerrighed og fordybelse, opleve sig betydningsfuld og inkluderet i fællesskabet. I praksis betyder det at børn skal behandles forskelligt for at have lige udviklingsmuligheder.

I Grankøglen betyder det at alle børn skal føle sig velkomne og set. Vi skaber rum og mulighed for det enkelte barn til at lære, udvikle, udfordre og udforske sig selv og egne evner gennem nærvær, omsorg og tryghed baseret på relations arbejde, faste rutiner, genkendelighed og ved vi at skaber gode læringsmiljøer for barnet. Igennem den gode relation har vi de bedste forudsætninger for at forstå deres intensioner og handlinger

Eksempel garderobe: støtte barnet med verbale opbakning, guidning og hjælpe hvert barn ud fra hvor de er i forhold til zonen for nærmeste udvikling og med fokus på hvad barnet giver udtryk for er svært eller skal have hjælp til ud fra hvor de er den dag ressourcemæssigt.

Dannelse og børneperspektiv

Vi øver barnet i at respektere andres forskelligheder, så det oplever og får en begyndende forståelse for at alle kan noget, som er værdifuldt for fællesskabet. Gennem legen støtter vi barnet i medbestemmelse, når det høres, følges og gives valgmuligheder. Vi understøtter dette i små og store grupper, hvor også turtagning og forhandling er præmisser for deltagelse i fællesskabet.

Grankoglens personale er bevidste om vores rolle i dannelse af barnet, præmissen for fællesskabet. Vi er i konstant læringsproces igennem dagen fx bordmanerer; hvordan vi forventer at vi sidder og spiser. Indbyrdes sprog; hvordan vi taler til hinanden og ikke bruger "grimme" ord. Vi ser dannelse, som den måde, børnene i takt med deres udvikling forholder sig til sig selv, andre og omverden på.

I voksenstyrede aktiviteter og hverdagssituationer hjælper vi barnet med at registrere og regulerer egne følelser og behov, samt muligheden for at sige til og fra ud fra dette. Samtidigt italesætter vi hvorfor den anden eventuelt gør, som vedkommende gør og hvilken værdi det kan have for fællesskabet. Dette arbejder vi pædagogisk med igennem ved f. eks at italesætte hinandens fællestræk, forskelligheder og opnår hermed en åbenhed og accept af disse.

Der er frihed under ansvar; barnet har en ret til at vælge til og fra fx fælles aktiviteter og leg – således at vi får barnet støttet i at træffe egne valg og til at være på vej til at lære sociale spilleregler.

Legen

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for barnets sociale, personlige læring og udvikling. Børn har forskellige forudsætninger for at indgå i leg, vi støtter barnets initiativ til at udvikle og bidrage til legen. Vores opgave er at respektere og rammesætte barnets spontane og selvorganiserede leg. Vores fokus er, at alle børn trives i legen, og har en oplevelse af at være med.

I Grankoglen skaber vi rammer for gode og udfordrende legemiljøer, som appellerer til børnenes nysgerrighed, fantasi og kreativitet. Igennem observation af børnenes lege, guider og støtter vi børnenes udvikling af legen.

Vi hjælper og bistår de børn som har svært ved at komme med i en leg, ved at støtte dem til at få modet til at spørge og vise dem og de andre børn, at de også har en værdi for legen via det de kan bidrage med. Således får vi arbejdet med at styrke sociale kompetencer, børnenes forhandlingsevne og børnenes empatiske evner. I Grankoglen er der plads til fri leg, spontan leg og organiseret leg. I vores voksenstyrede aktiviteter bruger vi også legen som redskab til læring; det være sig fælles fokus og koncentration, sproglæring, social læring og lign.

Vi er rollemodeller for børnene ved at understøtte, guide, vejlede og rådgive i legens udformning og udvikling. Vi er opmærksomme på at børn er forskellige og har brug for forskellige udfordringer. Forskelligheden kan handle om alder, køn, kulturel og social baggrund og individuelle interesser.

Vi er bevidste om vores fysiske indretning og valg af legetøj afspejler den aktuelle børnegruppes behov, således at der opnås optimale muligheder for leg. Vi er opmærksomme på at evaluere og ændrer hurtigt indretningen ved behov.

Vi har et fantastisk udeområde med plads til alle former for leg, vi har indrettet det efter at kunne stimulere børns motoriske udvikling på utallige måder.

Læring

Vores udgangspunkt er, at børnehaven skal være et trygt sted for barnet at øve sig og eksperimentere gennem krop og sanser. De opnåede erfaringer bliver byggesten for videre udvikling, læring og kan bruges konstruktivt i andre sammenhænge. Vi sikrer, at det pædagogiske læringsmiljø, både det fysiske og det psykiske, skaber den bedste ramme for børns læring.

Vi arbejder med den gode relation mellem barn/voksen og barn/barn således at samværet er et trygt sted at sige sin mening, øve sig og eksperimentere. Vi har fokus på at vores fysiske indretning og valg af legetøj afspejler den aktuelle børnegruppes behov, således at der opnås optimale muligheder for leg og læring. Vi er opmærksomme på at evaluere og ændre det fysiske miljø ved behov. Vi skaber læring for børnene ved at planlægge og tilrettelægge voksenstyrede aktiviteter, ture ud af huset samt arbejder med div. temaer, som skaber ny læring, udfordrer og udvikler det enkelte barn og børnegruppen som helhed.

Vores pædagogiske aktiviteter tager afsæt i at alle på hver deres udviklingsniveau sikres læring.

Børnefællesskaber

I det sociale samspil tilstræber vi at skabe et velfungerende børnefællesskab, hvor børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur. I fællesskabet italesætter vi det enkelte barns bidrag og initiativ, så gruppen får øje på barnet. Gennem vores pædagogiske arbejde fremmer vi legens betydning for læring i VSD-dagtilbuddene. Vi opfordrer forældrene til, at deltage aktivt i, at skabe et velfungerende og inkluderende børnefællesskab for alle børn.

Stærke børnefællesskaber er udgangspunktet for børns læring og trivsel. Sociale færdigheder er en forudsætning for at kunne trives i relationer med andre.

Vores børnehave er inddelt i 2 integrerede grupper på tværs af alder, hvor børnene har mulighed for at kan etablere venskaber på tværs af alder og køn og/eller de kan søge andre børn, som de selv matcher alders og udviklingsmæssigt med. De ældste børn kan være rollemodeller/læremestre for de yngre og de yngre børn har de ældste børn at spejle sig i.

Vores børnesammensætning i børnehaven er børn med forskellig socialt og kulturelt ophav. Igennem børnenes forskellige familiesammensætninger, kulturer, sprog og familielivsformer oplever børnene mangfoldighed og lærer rummelighed for andre. Vi fremhæver børnenes forskellige ressourcer, så barnet og de andre børn oplever, at alle børn har noget at bidrage med til fællesskabet.

Det fælles pædagogiske grundlag

Pædagogisk læringsmiljø

(s. 22-23 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vi arbejder bevidst og målrettet med barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem hele dagen. Leg og læring indgår i dagligdagens rutiner, således at barnet får god tid til at øve sig i samspil med det pædagogiske personale og i børnefællesskabet.

Læringsmiljøet tilrettelægges, så det tilgodeser barnets alder og udvikling. Vi differentierer den pædagogiske praksis, hvilket vil give barnet muligheder for at trives, udvikle sig og dannes i sit eget flow. Vi tilrettelægger læringsmiljøet, så børns udsagn og handlinger indgår og respekteres i samspillet med de voksne omkring opgaven.

Vi er bevidste om at lave et læringsmiljø, som giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Dagligdagens rutiner er en vekselvirkning mellem voksenstyrede aktiviteter, faste rutiner (morgenmad, frugt/formiddagsmad, frokost, eftermiddagsmad, samling, gruppetid med div. aktiviteter) og fri leg.

Differentierende emner og aktiviteter som sikrer læring på mange forskellige områder lige fra praktiske dagligdags gøremål fx påklædning til fordybde konkrete emnearbejder med mange forskellige tilbud, som sikrer at hvert barn får lært ny viden ud fra deres udgangspunkt.

Vores indretning af husets i mindre afskærmede legemiljøer gør det muligt for børn at lege fordybet og ugeneret. Det midterste hus er indrettet til kreativitet og med god bordplads til at lave kreative aktiviteter. Vi evaluerer løbende husenes indretning og ændrer det, hvis der er behov for det.

Det fælles pædagogiske grundlag Forældresamarbejde (s. 24-25 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

I VSD-dagtilbuddene er det en grundlæggende forudsætning, at der er et ligeværdigt, kvalificeret og differentieret samarbejde omkring barnet. Vi har fokus på at forældre er forskellige og har forskellige forudsætninger for forælderrollen.

På det første møde med forældrene, afstemmer vi forventninger til hinanden. Vi har erfaring for, at det er afgørende for samarbejdet, at det bygger på gensidig tillid.

Vi opfordrer forældre til at være deltagende i barnets hverdag, på forældremøder, garderobesnakke, sociale arrangementer, forældrekafe, etc. ud fra de forudsætninger den enkelte forælder besidder. Vi ved, at samarbejde har betydning for det enkelte barns trivsel og udvikling. Vi opfordrer forældre til at være opsøgende på informationer.

Vi har et tæt forældresamarbejde med forældrene omkring deres barn. Vi bestræber os mod en åben og ærlig dialog med forældrene omkring deres barn. Forældre og institution indgår et tæt, forpligtende og ligeværdigt samarbejde om børns udvikling og trivsel. Forældrene er en ressource i forhold til deres børn og skal ses som en del af et partnerskab.

Garderobesnakke vægtes højt, da disse ofte skaber fundament for en god relation til forældrene.

Vi giver forældrene mulighed for at få et indblik i børnenes hverdag via dagssedler med beskrivelser af dagens aktiviteter og billeder. Vi italesætter overfor forældrene, at de altid er velkomne til at spørge ind til barnets dag samt spørge os, hvis de undres eller vil have yderligere sparring omkring barnet.

Det er forældrenes ansvar at barnets garderoberum er fyldt med årstidssvarende påklædning og at deres kasse er opdateret med skiftetøj. Det er forældrenes ansvar at holde sig opdateret på dagsedlen og på beskeder via Daycare, AULA samt fra personalet.

Børnehaven afholder div. arrangementer i løbet af året (forældrekafe, fælles morgenmadsspising, juleklip, sommerfest, bedsteforældredag), som børn og forældre inviteres til at deltage i. Disse arrangementer vægter vi højt, da vi mødes i andre sociale sammenhænge og ser hinanden i en anden arena end til hverdag.

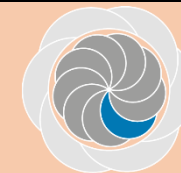
Derudover har vi en Støtteforening, som også arrangerer arrangementer (Disney-aften, discofest og Sponsor cykelløb).

Inden børnehavestart inviteres forældre (og dagplejer) til overdragelsessamtale og rundvisning i børnehaven. Efter 3-4 måneder inviteres forældrene til "3 måneders samtale" i børnehaven. Der afholdes "førskolesamtaler" for kommende skolebørns forældre. Der kan være et udvidet forældresamarbejde uden og med PPR/socialrådgivere m.fl.

Det fælles pædagogiske grundlag

Børn i udsatte positioner

(s. 26 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

I VSD-dagtilbuddene tilbyder vi et fagligt, kompetent læringsmiljø ud fra de givne rammer og ressourcer.

Vi tilrettelægger hverdagen ud fra at alle børn er en del af børnefællesskabet. Børn har et iboende behov for at føle sig værdifulde og blive mødt med positive forventninger, så barnet derigennem oplever at kunne mestre i de sammenhænge det indgår i.

Vi anvender TOPI til at opspore børn i udsatte positioner. Vi udarbejder handleplaner, hvor vi tilrettelægger rammerne ud fra hvert enkelt barns udfordringer og behov. Ud fra handleplanerne vurderer vi, om der skal inddrages yderligere tværfaglige samarbejdsparter udover forældrene.

Vi har i børnehaven sproggruppe for de tosprogede børn med fokus på udviklingen af barnets andet sprog. Derudover har vi et tæt samarbejde med tosprogskonsulent omkring disse børn.

Vi er ekstra opmærksomme på børn i udsatte positioner ved løbende at justere rammerne for at tilgodese barnets individuelle udfordringer. Vi tager udgangspunkt i barnets nuværende ressourcer for at fremme deres muligheder for udvikling og trivsel ved hjælp guidning og at understøtte barnet i specifikke situationer. Dette er med til at sikre det udsatte barn en bedre deltagelse i fællesskabet.

Det fælles pædagogiske grundlag

Sammenhænge

(s. 27 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vi understøtter fortsat barnets lyst og mod på nye udfordringer og oplevelser. I legende aktiviteter bevidstgør vi barnet om, at det er på vej til at kunne mestre flere færdigheder som individ og i børnefællesskabet. Samtidig understøtter vi det enkelte barns iboende nysgerrighed for at tilegne sig ny viden.

I lokalt forankrede brobygningsforløb tilrettelægger vi, 0.kl og sfo'en forløb, som understøtter kendskab til hinanden i henhold til politik for gode sammenhænge.

Vi og forældrene samarbejder om at børnefællesskabet bliver dynamisk og udviklende. Her lægger vi særlig vægt på børnefællesskabet, hvor forældre har en opgave i at støtte børnene i deres legerelationer.

I VDS' samarbejdsaftale mellem børnehave og skole afholdes der inden skolestart overdragelsessamtaler, hvor skole, børnehave og forældre er repræsenteret samt evt. samarbejdsparter (PPR m.fl.).

I april er børnehavebørnene på besøg i deres kommende SFO. De får indblik i SFO'ens hverdag og dens personale. I maj har de 4 hele skoledage, hvor de møder fra kl. 8.00 til kl. 13.30 og fortsætter dagen i SFO. På disse dage får de kendskab til en skoledags struktur og fag sammen med deres kommende klasselærer.

For de kommende skolebørn vægter vi fælles fokus, fælles opmærksomhed højt. Det er vigtigt at man kan holde fokus og koncentration til at modtage en fælles besked, bearbejde beskeden og omsætte den til handling. Andre fokuspunkter er barnets robusthed ved modgang, konflikter og villighed til at deltage i aktiviteter som det ikke selv har valgt. Vi har fokus på at hvert enkelt barn lærer at tage ansvar for sig selv og samtidig tage del i fællesskabet ved at være en god ven, som er omsorgsfuld og hensyntagende. Vi arbejder med at gøre børnene selvhjulpne, det være sig i garderobe, ved toiletbesøg, oprydning og tage ansvar for egne ting.

(dagplejen)

I forbindelse med barnets start i børnehave afholdes der overdragelsessamtaler med dagplejen, kontaktpædagogen og barnets forældre samt evt. samarbejdsparter (PPR m.fl.). Ved samtalen, som afholdes i børnehaven, får forældre og barn en rundvisning i børnehaven og et indblik i vores hverdag.

Dagplejen kommer jævnligt på besøg i børnehaven, så det kommende børnehalebarn har lidt kendskab til stedet.

Øvrige krav

Inddragelse af lokalsamfundet

(s. 29 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Alle VSD-dagtilbud ligger i små lokalsamfund.

Vi er opmærksomme på nærmiljøets muligheder, så børnene får en fornemmelse af den omverden, de er en del af. Vi indtænker lokalsamfundet i de forskellige temaer, så børnene får kendskab til deres lokalområde.

I nogle tilfælde har vi besøg af frivillige, som kommer i huset og ex bager eller tegner/klipper med forskellige børnegrupper. Her deltager den frivillige som gæst, og har således ikke ansvar for aktiviteten eller børnegruppen.

I Grankoglen bruger vi lokalsamfundet til oplevelsesture (Spøttrup Borg, Spøttrup Hallen, Vadum Strand, plejehjemmet) og det inddrages i nogle af børnehavens faste traditioner, f.eks. julegudstjeneste i Kirken. Vi tager også på ture med bussen til Skive, hvor vi bl.a. besøger Skive Bibliotek, Skive Museum, Børnenes Paradis og Anlægget.

Vi deltager i arrangementer arrangeret og tilrettelagt af Skive Kommune, f.eks. "Rent Liv" arrangementer og VSD Rødding Skole

For kommende skolebørn er der besøgseftermiddage i SFO'en og skoledage i skolen inden skolestart og de er på cykeltur med Salling stien til Lem.

Øvrige krav

Vurdering af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (i et børneperspektiv, hvor børns oplevelser af børnemiljøet inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

(s. 30 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan)

Hvordan integrerer vi det fysiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

Vi opfordrer barnet til at sætte aftryk og udtryk på børnehavens indretning og udsmykning. Den fysiske indretning er tilpasset aldersgruppen med fokus på, at børn kan øve sig i at være selvhjulpne, selv at kunne finde de ting, som skal bruges i hverdagen.

Vi tilbyder et børnemiljø, hvor vi bevidst understøtter barnets perspektiv. Det giver barnet mulighed for at udvikle sin selvforståelse, selvværd og robusthed. Samværet med det pædagogiske personale og børnefællesskabet er kendetegnende ved tolerance, respekt, omsorg og mod.

Vi er opmærksomme på om vores fysiske indretning og valg af legetøj afspejler den aktuelle børnegrupperes behov, således at der opnås optimale muligheder for leg. Vi er opmærksomme på at evaluere og ændrer hurtigt indretningen ved behov.

Vi er bevidste om at vælge støjreducerende opbevaring/tæpper.

Vi laver ofte værkstedsaktiviteter hvor resultatet pynter i børnehaven

Styrke barnet i at "jeg kan godt" fx ved hjælp at plancher med fotos af overtøj i garderoben, det giver barnet mulighed for at være selvhjulpne og have styr på tingene.

I Grankoglen arbejder vi bevidst med at være tydelige voksne og stille forventninger der er passende i forhold til barnets nærmeste udviklingszone

Pædagogisk læringsmiljø generelt

Børns brede læring

(s. 32 i publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")

Hvordan ses den brede læring indenfor og på tværs af de 6 læreplanstemaer
(nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse)

Retningsgivende refleksioner og eksempler i forhold til egen institution

I VSD-dagtilbuddenes hverdag tilrettelægger vi læringsmiljøet ud fra børns alder, forudsætning og sammensætning.

Det betyder, at aktiviteter og rutiner er foranderlige. Vores kerneydelse er at fokusere på det udviklende samvær og samspil i børnegrupperne. I det er vi optagede af, at børnenes dannelsesproces er i spil. Vores opgave er at reflektere, justere og evaluere den pædagogiske praksis i forhold til barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Processen foregår ved at pirre barnets nysgerrighed, motiverer barnets gåpåmod, støtte selvværdet og skabe rum og rammer for bevægelse. Vi er bevidste om at etablere en kultur, som afspejler at det er i orden, at øve sig, at fejle og at hjælpe andre.

	<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen</p> <p>Max. 3 eksempler</p>	<p>Hvilke læreplanstemaer er <u>særligt</u> i spil? (s. 34-47 publikationen "Den styrkede pædagogiske læreplan")</p> 	<p><i>"De pædagogiske mål udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø på den ene side og børns læring på den anden side"</i></p> <p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p> 	<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle...</p>	<p>Vi vil derfor undersøge...</p> <p>Metoden bliver....</p> <p>Næste skridt bliver at....</p>
<p>Planlagte vokseninitierede aktiviteter</p>					

Børneinitierede aktiviteter					
Leg					
Spontane aktiviteter					
Daglige rutiner					

Som det fremgår af dette skema har vi valgt at arbejde med de seks læreplanstemaer og læringsmiljøer i en dynamisk forståelse.

I de efterfølgende fem bokse vil aktuelle eksempler blive beskrevet i forhold til de nævnte læringskontekster.

Eksemplerne udspringer af en nysgerrighed og undren i forhold til praksis og med et ønske om praksisudvikling.

Planlagte vokseninitierede aktiviteter

Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler	
Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?	
I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....	
Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....	
Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at....	

Børneinitierede aktiviteter

<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler</p>	<p>En dreng der kan have svært ved at komme i gang med at finde legerelationer oftest når vi er på legepladsen. Han trækker sig ofte og siger NEJ TAK selv om han af en voksen får hjælp til at komme i gang eller bliver inviteret ind i legen af børn Drengen søger ofte voksen via drillekontakt og fjollerier men søger som oftest sit eget selskab</p>
<p>Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?</p>	<p>Alsidig personlig udvikling Krop, sans og bevægelse Social udvikling Natur, udeliv og science</p>
<p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p>	<p>Drengen kommer og siger til en voksen at han gerne vil kælke, den voksne finder kælke sammen med ham. Nu er der flere der ønsker at kælke så den voksne siger at børnene skal deles om en kælk (to og to) for at øve et fællesskab omkring kælkene. Drengen får hjælp til at spørge et andet barn om de skal kælke og de to kælker sammen længe og har det sjovt. Drengen deltog i det store fællesskab og skiftedes til at køre på kælke sammen med mange</p>
<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....</p>	<p>Vi skal være mere undersøgende på hans interesser og gribe muligheden når han viser et initiativ Vi skal være opmærksomme på at gribe hans initiativ og igangsætte lege og aktiviteter og indtænke andre flere børns deltagelse</p>
<p>Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at....</p>	<p>Spørge forældrene om hvad der interesserer ham og om han omtaler nogle af de andre børn derhjemme. Her i børnehaven kan vi observere hvad og hvem han viser interesser for</p>

Leg

<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler</p>	<p>En to- sproget dreng der kan have svært ved at komme i leg i længere tid ad gangen og finde nogen at lege med ; fortrinsvist fordi han har svært ved at udtrykke sig og blive forstået af de andre både sprogligt og aflæse hvile intentioner han/ de har. Han begynder at samle alle sandkasse legetøjet sammen og begynder at sortere det i farver i hver sin trille børn. Pludselig kommer 2 andre børn til at se det og går hen for at kigge hvad han laver. De ender med at komme med i legen og finder selv legetøj og prøver at lægge det i den rigtige trillebør med farven som passer og hjælper hinanden med det</p>
<p>Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?</p>	<p>Natur, udeliv/ science, social udvikling, kommunikation og sprog, alsidig personlig udvikling og kultur, æstetik og fællesskab</p>
<p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p>	<p>At drengen fandt en leg han var god til og derved blev interessant for de andre børn og at man kunne bruge sandkasse legetøjet til andet en at grave i sand med Også det at lære farver via denne leg kan foregå udendørs og med flere børn ad gangen</p>
<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....</p>	<p>Blive mere opmærksom på hvad de ting vi har ude , kan bruges til på en ny måde via fantasi og kreativ tænkning. Være opmærksom på hvilke lege drengen er god til/ kan lide at lege med og derved bruge denne viden til at fremme hans leg med andre ved at hjælpe med at få inviteret andre børn med i hans leg</p>
<p>Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at...</p>	<p>Hvilke lege er drengen god til / kan lide at lege Gå på opdagelse i hvad børnene har til rådighed på legepladsen / hvad kan ting kan bruges til hvad og evt. Nye lege ??</p>

Spontane aktiviteter

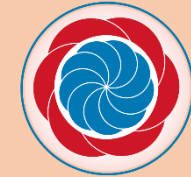
<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler</p>	<p>En morgen er der en del uro, ingen leger fordybet på stuen. De har været igennem legetøjet En pige spørger om vi kan høre musik. Musikken starter og der samles mange. Nogle synger med, andre danser og børnene fremkommer med bestemte musik ønsker</p>
<p>Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?</p>	<p>Krop, sanser og bevægelse Social udvikling Kultur, æstetik og fællesskab</p>
<p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p>	<p>At musik samler børnene, de får lyst til at bevæge sig, synge . At vi har forskellig musiksmag Musik kan sætte fortællingen om forskellige oplevelser i gang (den hørte jeg da.....)</p>
<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....</p>	<p>Vi vil oftere bruge musikken. Vi vil indkøbe en disko pære</p>
<p>Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at....</p>	<p>Pris på disko pære (Er indkøbt) Er der plads til dans m.m Gå på opdagelse i hvad der ellers kan samle børnen, som ikke " kræver" en voksen tilstede hele tiden Kan vi selv lave musikken</p>

Daglige rutiner

<p>Aktuelle eksempler på læringsmiljøer i løbet af hele dagen Max. 3 eksempler</p>	<p>Samling for 15 børn i alderen 4-6 år. Samling er en planlagt voksenstyret aktivitet, hvor de voksne er ansvarlig for indhold, læring, struktur og aktivitet. Børnene har ikke faste pladser.</p>
<p>Hvilke læreplanstemaer er særligt i spil?</p>	<p>Alsidig personlig udvikling - Social udvikling - Kommunikation og sprog</p>
<p>I relation til indholdsbeskrivelser og mål for de udvalgte læreplanstemaer bliver vi opmærksomme på at....</p>	<p>Ved samling oplever vi at valget af sidekammerat har stor indflydelse på koncentration, fokus og opmærksomhed. De bruger meget energi på at vælge, hvem de skal og vil sidde ved siden af. Samlingen bliver hurtig kortvarig og forstyrrende, da vi voksne ofte bruger meget tid på at skabe ro og genoprette børnenes koncentration og fokus.</p>
<p>Vi vil derfor bestræbe os på at praksisudvikle....</p>	<p>Vi vil bestræbe os på at skabe rum for fælles fokus og fælles opmærksomhed ved samling. Vi vil skabe tydelige rammer for samlingen ved genkendelighed og forudsigelighed for børnene. Vi vil have mere fokus på indhold og læring. Vi vil give børnene medbestemmelse i valg af aktiviteter. Vi vil visualisere samlingens aktiviteter for børnene ved ugeplan og billeder af de enkelte aktiviteter. Samlingen planlægges og visualiseres for børnene for en uge ad gangen. En dag om ugen skiftes børnene til at vælge en aktivitet ud fra de aktiviteter, som der er billeder af.</p>
<p>Vi vil derfor undersøge... Metoden bliver.... Næste skridt bliver at...</p>	<p>Vi vil undersøge om faste pladser på måtter kan skabe ro i det enkelte barn/hele gruppen. Vi vil undersøge om det har betydning for børnenes koncentration, fokus og opmærksomhed at de i forvejen har kunne se samlingens aktivitet samt at de har haft indflydelse på valget af aktiviteter til samling.</p> <p>Metoden bliver plancher på væggen over faste pladser, ugedagene og aktiviteter, der kan vælges. Der er forudsigelighed for børnene omkring, hvad der skal foregå til dagens samling samt for hele ugen.</p> <p>Vi vil løbende evaluere og justere samlingen og aktiviteter.</p>

Etablering af evalueringskultur Inddragelse af forældrebestyrelsen

Organisering:

- *Hvordan arbejdes der løbende med den pædagogiske læreplan? I hvilke sammenhænge og hvor ofte?*
- *Hvordan inddrages forældrebestyrelsen i udarbejdelsen af, evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan?*
- *Hvordan evalueres arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?*
- *På hvilken måde vil den løbende pædagogiske dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse blive opsamlet og indgå i evalueringen?*

I lokalområde 5 vil vi mødes regelmæssigt for gennem samarbejde og sparring med hinanden på ledelsesplan implementere og evaluere den pædagogiske læreplan. Dette gøres hvert andet år.

I de enkelte afdelinger/ dagtilbud vil vi på PLF-møder reflektere, justere og evaluere ved inddragelse af PLC og andre værktøjer, dette gøres 4 gange årligt.

I forhold til implementering og evaluering er forældrebestyrelsen vores samarbejdspartner. Læreplanen vil derfor løbende være på dagsordenen. Bestyrelsen vil her blive inddraget med henblik på at skabe en fælles forståelse for delelementerne og den praksis der findes i de enkelte afdelinger.

Læreplanen er et dynamisk værktøj og dokumentation vil derfor justere sig efter hverdagen og indholdet. På forældremøder, i praksisfortællinger, "opslag" i huset og andre dokumentationsformer vil vores hverdag kunne ses på forskellig måde. Med denne arbejdsform tilgodeses både børnegruppens og det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.